

Významná mezinárodní konference o ekologické obnově

Od 9. do 14. září 2012 se v Českých Budějovicích konala 8. evropská konference o ekologické obnově (ECER 2012). Setkání pořádala pracovní skupina pro ekologii obnovy, která již řadu let působí při katedře botaniky Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. V oboru ekologie obnovy šlo v minulém roce o nejdůležitější akci, což se odrazilo v přítomnosti špičkových vědců z Evropy i ze zámorí. Mezi nimi jsme uvítali jednoho z předních současných ekologů, Richarda Hobbsa z Austrálie, nebo vůdčí osobnost výzkumu sukcese ve světě Larse Walkera z Nevady. Celkem do Českých Budějovic přijelo 328 vědců a praktiků ze 40 zemí světa. Konferenci mimo jiné podpořily Evropská komise a Visegrádské fondy.

Čtyři konferenční dny byly věnovány přednáškám z různých oblastí ekologie obnovy, např. obnově území po těžbě nerostných surovin, obnově průmyslových deponií, zanedbaných luk, lesních ekosystémů blízkých přírodě nebo říčních a mořských ekosystémů, ale i společenským souvislostem ekologické obnovy. Zaznělo celkem 12 plenárních přednášek a mezitím probíhala jednání většinou v pěti paralelních sekcích, kde bylo předneseno dalších ca 160 referátů. Široké spektrum přednášek doplnilo asi 70 posterů. Uprostřed konference se uskutečnila jednodenní exkurze, kdy na 9 různých trasách byly představeny příklady degradace i obnovy rozmanitých jihočeských lokalit. Vícedenní exkurze po konferenci vedly na atraktivní místa u nás, na Slovensku a v Maďarsku a zaměřily se převážně na obnovu stanovišť narušených těžbou a druhově bohatých lučních společenstev.

Hlavním tématem konference byla přírodě blízká obnova (near-natural restoration). I proto účastníci přijali na závěr toto usnesení: „Apelujeme na vládu České republiky, zvláště příslušná ministerstva životního prostředí a zemědělství, aby věnovala více pozornosti ekologické obnově, a tak byl plněn cíl Evropské unie, který požaduje, aby každá členská země do r. 2020 obnovila alespoň 15 % degradovaných nebo zničených ekosystémů. Naléhavě doporučujeme, aby byly přednostně využívány levné a většinou efektivní způsoby přírodě blízké obnovy namísto převážně zbytečných a drahých technických rekultivací.“

U příležitosti konference vyšly dvě sborníkové práce – Ekologická obnova v České republice (Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha 2012; viz str. 6 této Živy) a Near-natural restoration vs. technical reclamation of mining sites in the Czech Republic (Přírodovědecká fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, 2011). Druhá studie je ke stažení na http://www.calla.cz/data/hl_stranka/ostatni/Sbornik_anglicky.pdf. V současné době se připravují dvě speciální čísla vědeckých časopisů a jedna zahraniční knižní publikace jako další výstupy z konference.

Uspořádání tohoto setkání považujeme za jakýsi vrchol dosavadní práce česko-budějovické skupiny a také jako formu uznání vědeckých i organizačních aktivit. Jeden z autorů článku – Karel Prach – spoluzakládal evropskou sekci Společnosti pro ekologickou obnovu (Society for Ecological Restoration – Europe; blíže na [www: http://chapter.ser.org/europe/](http://chapter.ser.org/europe/)), která je garantem těchto konferencí, je činný ve výboru této společnosti a působil ve vědeckých výborech většiny předchozích konferencí.

Představení skupiny ekologie obnovy

Protože ekologie obnovy je mladý obor (viz Živa 2009, 1–6) a naše skupina je v ČR jediná, která ho má explicitně v názvu, dovolíme si ji zde stručně představit. Členové skupiny se věnují výzkumu sukcese na rozmanitých stanovištích narušených člověkem, např. obnově těžebních prostorů, obnově luk na bývalé orné půdě nebo druhového složení degradovaných luk či lesních porostů. V současnosti se zabýváme zejména obnovou míst narušených těžbou (grant GA ČR a dobíhající česko-německý projekt), bělokarpatkých luk (grant GA ČR) a chystáme další projekty. Výsledky výzkumu jsou publikovány v předních vědeckých časopisech (Trends in Ecology and Evolution, Restoration Ecology, Applied Vegetation Science aj.). Členové pracovní skupiny nezapomínají ani na praktické aplikace výzkumu – spolupracují s úřady, nevládními organizacemi i těžebními firmami na zavádění vědeckých poznatků do rekultivační a ochranné praxe. Pracovní tým pod vedením Kláry Řehouňkové, složený převážně z členů skupiny, zvítězil v mezinárodní soutěži Quarry Life vyhlášené firmou Heidelberg Cement na zvýšení biodiverzity míst narušených těžbou, mezi více než 300 projekty z 18 zemí. Členové skupiny se účastní také jednání o legislativním a praktickém zrovnoprávnění ekologické obnovy s rekultivacemi technického typu, konzultují některé těžební a rekultivační projekty a představují svůj obor v populárně-vědecké literatuře. Česko-budějovická pracovní skupina má ambice nejen ve vědeckém výzkumu a popularizaci vědy, ale také ve výchově studentů, kteří mohou posléze vědecké poznatky zúročit v praxi – v těžebních i rekultivačních firmách, na úřadech nebo v nevládních organizacích. Další zájemci o ekologii obnovy jsou proto vždy vítáni.

Podrobnější informace naleznete na: <http://botanika.prf.jcu.cz/restoration/>.

1 Zahájení konference v Českých Budějovicích. Foto z archivu autorů

2 Záběr z exkurze na revitalizované rašeliniště Soumarský most. Národní park Šumava. Foto K. Lencová

